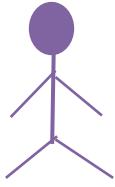

UGDYMO KOKYBĖS SAMPRATA

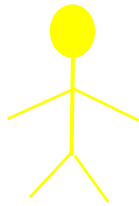
KAUNO MONTESORI MOKYKLOJE-DARŽELYJE „ŽIBURĖLIS“

KRITERIJAI	KRITERIJUS APIBŪDINANTYS POŽYMIAI
<p data-bbox="163 715 416 858">Vaiko gerovė - pripažįstami ir atliepiami vaiko poreikiai</p> 	<p data-bbox="439 715 2168 1153">Žaidimo poreikis – turėti laisvę, pakankamai laiko, erdvės, žaidimo partnerių ir galimybę per bendrus žaidimus kurti vaikų kultūrą. Pripažįstama žaidimo, kaip savarankiškos vaikų veiklos, nelygstama vertė. Saugumo poreikis – jaustis saugiam, gerbiamam, matomam, girdimam, tinkamai globojamam, sulaukti paramos ir pagalbos, kai jos reikia. Draugysčių poreikis – jaustis priimamam, jausti bendrumą, lygiavertiškumą su kitais, kitų paramą, artimumą, turėti vieną ar keletą artimesnių draugų. Sukuriama ugdymo(si) aplinka, skatinanti vaikus tyrinėti ir atrasti, kaip būti, gyventi ir veikti drauge. Komunikavimo poreikis – dalintis su kitais emocijomis, mintimis, idėjomis žodžiu ir nežodinėmis priemonėmis (mimika, judesiu, piešiniu, muzikos kūriniumi ir pan.). Vaikams sudaromos sąlygos išbandyti įvairias komunikavimo su vaikais ir suaugusiais priemones ir atrasti pagarbaus, veiksmingo bendravimo būdus. Pažinimo džiaugsmo poreikis – smalsauti, tyrinėti, klausinėti, aiškinti(s), kurti ir išbandyti, džiaugiantis naujais atradimais ir gebėjimu pažinti. Taikydami ugdymo(si) procese įgytas patirtis vaikai kuria ir perkuria savo teorijas apie pasaulį. Kūrybinės saviraiškos poreikis – tyrinėti ir atrasti unikalios savo kūrybinės galios per įvairias veiklas. Kuriamos ir spontaniškos, ir kryptingų veiklų galimybės, palankios atsiskleisti vaikų interesams, gabumams ir auginti savitą raiškos stilių. Ugdymas taip pat sukuria prielaidas atliepti ir tenkinti unikalios kiekvieno vaiko poreikius, tarp jų ir specialiuosius ugdymosi poreikius.</p>
<p data-bbox="163 1201 416 1409">Vaikų ugdymasis grindžiamas požiūriu į vaiką ir jo ugdymą(si) sąlygotomis vertybėmis</p>	<p data-bbox="439 1201 2168 1481">Vaiko orumas – kiekvieno vaiko nelygstamos vertės, autentiškumo, unikalumo pripažinimas ir puoselėjimas. Vaiko gerovė – vaikų gerovės pirmumo pripažinimas, puoselėjant vaiko saugumą, sveikatą, darną su savimi ir kultūrine, socialine bei fizine aplinka. Saviraiškos laisvė – kiekvieno vaiko kūrybinio potencialo ir laisvės išreikšti save pripažinimas, palaikymas ir skatinimas. Lygiavertis dalyvavimas – lygiavertėmis sąveikomis grindžiamo ugdymo(si) vertės pripažinimas, sudarant maksimalias sąlygas kiekvienam vaikui dalyvauti bendrame ugdymosi procese ir pašalinant ugdymosi kliūtis. Lygiateisiškumas ir teisingumas – vienodų teisių augti ir ugdytis visiems pripažinimas, užtikrinant galimybes kiekvienam vaikui optimaliai vystyti ir reikšti savo potencines galias nepriklausomai nuo priežasčių, susijusių su lytimi, sveikata, socialine ir kultūrine padėtimi. Minimizuojamos atskirties ir diskriminavimo galimybės, atstovaujama vaikų teisėms mokykloje ir už jos ribų.</p>

Pagarba, tolerancija ir atvirumas įvairovei – atviros, pagarba, empatija ir tolerancija grindžiamos ugdymo(si) aplinkos kūrimas, pripažįstant įvairovę kaip vertybę ir sudarant sąlygas visiems vaikams sėkmingai dalyvauti, natūraliai priimant prigimtinius ir kultūrinius skirtumus. **Bendruomeniškumas, demokratija ir pilietiškumas** – pagarba asmeniui grindžiamos demokratinės aplinkos kūrimas, priklausymo bendruomenei jausmo puoselėjimas, atsakomybės už save ir kitus ugdymasis. **Kultūrinis tapatumas** – pagarbos savo šalies kultūrai (gimtajai kalbai, etninei kultūrai, tautos istorijai) puoselėjimas, padedant vaikui išreikšti save kaip savo šalies kultūros dalyvį ir kūrėją ir pozityviai priimti kitų kultūrų savitumą.

Bendruomenės narių sutarimu, vadovaujantis M.Montessori pedagoginės sistemos principais laikomasi nuostatų

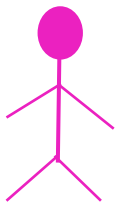
Ugdymo(si) ir priežiūros vienovės. Kiekviena suplanuota ir nesuplanuota sąveika bei kasdienė rutina yra ugdanti, turtinanti vaiko patirtį. Ilgalaikis, nuolatinis, saugus vaiko emocinis ryšys su mokytoju sukuria prielaidas visavertei vaiko raidai ir ugdymui(si). **Vaiko raidos ir ugdymo(si) dermės.** Ugdymo(si) procese atsižvelgiama į raidos nulemtą vaikų poreikių, patirties ir gebėjimų įvairovę ir skatinama visapusiška vaiko raida – fizinė, emocinė, socialinė, pažinimo, komunikavimo, meninės raiškos. **Žaismė.** Žaismingumas yra viso ikimokyklinio vaikų ugdymo(si) pagrindinis bruožas, neatsiejama tyrinėjimo, eksperimentavimo, fantazavimo, kūrybos dalis, o žaidimas – svarbiausia savarankiška vaiko veikla. **Sociokultūrinio kryptingumo.** Ugdymas(is) yra grindžiamas žmogiškosiomis, tautinėmis ir pilietinėmis vertybėmis, padedančiomis vaikams įsitraukti į supančią kultūrinę aplinką ir didinančiomis atvirumą kultūrinei bei kalbinei įvairovei. **Integralumo.** Siekiama visuminės vaikų raidos, užtikrinamas darnus visų pasiekimų sričių gebėjimų plėtojimas, ugdymo(si) sričių tarpusavio ryšiai, vidinės turinio sąsajos kiekvienoje ugdymo(si) srityje, vaikų veiklos integralumas. **Įtraukties.** Sudaromos sąlygos kiekvienam vaikui ugdytis, plėtoti savo galias, gauti reikiamą pagalbą, patirti sėkmę, atsižvelgiant į ugdymosi poreikių įvairovę. **Kontekstualumo.** Vaikų ugdymas(is) vyksta estetiškuose, į veiklą įtraukiančiuose, vaikų iniciatyvoms atviruose artimiausios socialinės, kultūrinės, kalbinės ir gamtinės aplinkos kontekstuose, siekiama vaikų ugdymo(si) patirčių aktualumo, prasmingumo. **Vaiko ir mokytojo bendro veikimo.** Aplinkos, sąveikos, bendros prasmės kuriamos įsiklausant ir atliepant vaikų poreikius, interesus, iniciatyvas, nuomonę, drauge priimant sprendimus. **Lėtojo ugdymo(si), užtikrinančio gilų įsitraukimą.** Vaikai giliai išgyvena ir pajaučia kiekvieną čia ir dabar momentą, kai skiriama pakankamai laiko kasdieniui rutinai, tyrinėjimo ar kūrybos procesui, nuostabai ir atradimo džiaugsmui. **Reflektyvaus ugdymo(si).** Mokytojas su vaikais drauge pagal jų gebėjimus apmąstomos vaikų emocijos, veiklos ir jų rezultatai, numatomas tolesnis veikimas. Mokytojai apsversto autentiškas vaikų patirtis, veiklos kokybę ir savo pedagoginių sprendimų poveikį vaikų ugdymui(si). **Šeimos ir mokyklos partnerystė.** Mokykla ir šeima (globėjai, rūpintojai) bendradarbiauja, užtikrinant ugdymo(si) tęstinumą ir dermę, kuriant susitelkusią, kartu besimokančią bendruomenę. Tėvai (globėjai, rūpintojai) ir mokyklos darbuotojai pasitiki vieni kitais ir veikia dėl vaikų interesų.

Savita ugdymosi aplinka

Savitos ugdomosios aplinkos ir priemonių bruožai: aplinkos saugumas, tinkamos priemonės, ugdančios vaikų savarankiškumą, daiktų pritaikymas vaikų ūgiui, tvarka, pastovumas, estetiškumas. Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo grupės nėra statiškos - aplinka keičiama, tobulinama, modeliuojama taip, kad aktyvintų vaiką, būtų paprasta, natūrali, reali. Estetiška aplinka skatina aktyvią vaiko veiklą bei judėjimą. Paruošta aplinka yra pritaikyta atitinkamo amžiaus tarpsnio asmens ugdymo(si) reikmėms ir sudaro galimybę vaikui individualiai rinktis pageidaujamą veiklą, tenkinti savo poreikį tyrinėti, veikti, pažinti, judėti, puoselėti pasitikėjimą savo jėgomis, įgyvendinti sociokultūrinius – bendravimo, estetinius, tautinius, dorovinius – bręstančios asmenybės interesus.

Mokytojo vaidmuo ugdymo procese

Mokytojas vaiko asmenybės raidos stebėtojas ir vadovas, jis ne moko, o vadovauja vaiko saviugdai. Ugdomoje aplinkoje mokytojas dėmesingas, paslaugus vaiko pagalbininkas. Mokytojai organizuodami ugdomąją veiklą, remiamasi principais:

1. Laisvės ir drausmės principas. Laisvės principas remiasi dviem konstruktyviais, vienas kitą papildančiais pradais: 1. veiklos objekto laisvu pasirinkimu, 2. laisvės ribų sąmoningu apibrėžimu pačiomis priemonėmis. Pasirinkimo laisvė suteikia vaikui natūralią galimybę ugdyti ir stiprinti savo valią. Tai vienas, bet labai svarbus valios ugdymo aspektas. „Laisvas yra tas, kuris galvoja ir elgiasi pagal tiesos nuostatus, o ne pagal savo užgaidas arba nevaldomus jausmus“ - M. Montesori.

2. Nesikišimo į vaiko veiklą principas. Mokytojas stebi vaikus, numato jų poreikius ir padeda juos įgyvendinti. Tačiau jis nieko neprivalo daryti už vaiką. Juk ne veltui vaiko pirmas prašymas ar net reikalavimas yra: „Aš pats!“ Vaikas privalo mokytis, tačiau mokymąsi reikia organizuoti taip, kad vaikas to norėtų ir jaustųsi laimingas. Mokytojas, nepažeisdamas kitų principų, turi nukreipti vaiką kūrybine linkme. Jis negali versti vaiko, liepti ir nurodinėti jam. Tačiau, vaikui parodžius susidomėjimą, mokytojas privalo jam sumaniai padėti „viską atlikti pačiam“. „Sumanios, gerai pasiruošusios mokytojai pagalba veda vaiką žingsnis po žingsnio į džiaugsmingą žinių įsigijimą“.

3. Aplinkos saugojimo ir tausojimo principas. Juo vadovaujantis su vaikais, jų tėvais (globėjais, rūpintojais) aptariami grupės susitarimai, kurių laikosi visa grupės bendruomenė: ir suaugę, ir vaikai. Susitarimai labai gerai apgalvoti, nedviprasmiški, įgyvendinami.

4. Priemonės klaidų kontrolės principas. Kiekviena priemonė turi klaidų kontrolę, kuri padeda išvengti tiesioginio mokytojo įsikišimo į vaiko veiklą, padeda vaikui susikaupti, skatina kartoti pratimą, siekiant rezultato.

5. Žaismės principas. Žaismingumas yra viso ikimokyklinio vaikų ugdymo(si) pagrindinis bruožas, neatsiejama tyrinėjimo, eksperimentavimo, fantazavimo, kūrybos dalis, o žaidimas – viena iš svarbiausių savarankiškų vaiko veiklų.

6. Integralumo principas. Siekiama visuminės vaikų raidos, užtikrinamas darnus visų pasiekimų sričių gebėjimų plėtojimas, ugdymo(si) sričių tarpusavio ryšiai, vidinės turinio sąsajos kiekvienoje ugdymo(si) srityje, vaikų veiklos integralumas.

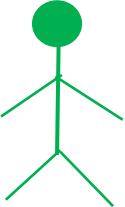
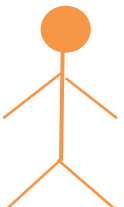
7. Įstaigos ir šeimos partnerystės principas. Tėvų (globėjų, rūpintojų), vaikų ir mokytojų bendradarbiavimas – viena pagrindinių sąlygų, nulemiančių vaikų ugdymo(-si) sėkmę. Būtina vadovautis principu, kad viskas, kas daroma, daroma vaikų labui. Tik bendras tėvų (globėjų, rūpintojų) ir mokytojų darbas duos pageidaujamus rezultatus.

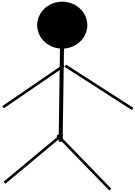
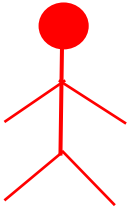
8. Perimamumo principas. Ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymo turinys suderintas su priešmokyklinio ugdymo turiniu, siekiant, kad vaikas darniai pereitų nuo ugdymo ikimokyklinio ugdymo grupėje prie ugdymo priešmokyklinėje grupėje. Visuose amžiaus tarpsniuose (ikimokyklinis, priešmokyklinis) užtikrintas ugdymas, vadovaujantis M. Montesori pedagogine sistema.

9. Tautiškumo principas. Siekiame ugdyti būsimąją tautos kultūros saugotoją ir kūrėją. Mokytojas kartu su tėvais (globėjais, rūpintojais) ir visa įstaigos bendruomene augina darnius, gerus, orių, kūrybingus žmones. Padeda vaikui įprasminti viską, kas jį supa, per vertybes, dorovines nuostatas į aplinką, kalbą, lietuvių tradicijas, papročius, literatūrą.

10. Humaniškumo principas. Pripažįstama teisė būti skirtingam, vaikas gerbiamas kaip asmenybė. Kiekvienas vaikas yra unikalus, turintis ryškių prigimtinių bruožų, kuriuos reikia ugdyti. Gerbiama vaiko vidinio pasaulio nepriklausomybė ir savarankiškumas. Sudaroma daugiau galimybių tenkinti poreikį veikti, laisvai judėti, išreikšti save parodant savo gebėjimus ir kūrybiškumą. Svarbiausi kokybiško vaikų ugdymosi kriterijai yra gera visų vaikų savijauta ir pagal kiekvieno vaiko galimybes daroma maksimali pažanga.

11. Reflektyvaus ugdymo(si) principas. Mokytojas drauge su vaiku emocijomis ir veiksmais atspindi vaiko veikimo patirtis. Su vaikais drauge kiekvieną penktadienį pagal jų gebėjimus apmąstomos vaikų emocijos, veiklos ir jų rezultatai, numatomas tolesnis veikimas. Mokytojai apsvarsto autentiškas vaikų patirtis, veiklos kokybę ir savo pedagoginių sprendimų poveikį vaikų ugdymui(si).

<p>Visuminis ugdymas(is), remiantis vaikams aktualiais, prasmingais, dėmesį patraukiančiais skatinančiais veikti, ugdymosi kontekstais</p> 	<p>Universalus dizainas mokymuisi kontekstas – tai lanksti, visiems vaikams prieinama ugdymo(si) aplinka ir veiksmingas procesas, kuriame, nepriklausomai nuo amžiaus, socialinių, kultūrinių, lingvistinių, sveikatos skirtumų, visiems vaikams sudaromos sąlygos žaisti, patirti ir ugdytis.</p> <p>Vaiko žaismės kontekstas – palaikyti kasdienių veiklų žaismingumą, kuriant džiaugsmo bei nuostabos tyrinėjant, išbandant, eksperimentuojant, dalinantis potyrius. Siekiama vaikų savarankiško žaidimo ir žaismingo ugdymo(si) vienovės bei darnos.</p> <p>Judraus patirtinio ugdymosi kontekstas – skatinti vaikų judėjimo džiaugsmą ir kasdienį judrumą, didinti judraus mokymosi galimybes. Įdomias, prasmingas ugdymosi situacijas kuria dialogiška vidaus ir lauko aplinkų jungtis, įrangos mobilumas, pritaikymas tyrinėti judesį, judriais būdais dalyvauti visų ugdymosi sričių veiklose.</p> <p>Kultūrinių dialogų kontekstas - mokyklos aplinkoje matomi įvairių kultūrų ženklai, simboliai, patiriami papročiai ir elgsenos, išbandomos skirtingos kultūrinės raiškos formos, ugdantis pozityvų požiūrį į įvairovę ir kitoniškumą.</p> <p>Kalbų įvairovės kontekstas – kuriamos ir palaikomos aplinkos sąlygos, palankios rasti ir plėtoti skirtingiems vaikų komunikavimo būdams, įvairiai žodinei ir nežodinei raiškai, kalbų pažinimui, teigiamoms nuostatoms, susijusioms su kalbų ir jos formų įvairove.</p> <p>Tyrinėjimo ir gilaus mokymosi kontekstas – atliepiamas prigimtinis vaikų smalsumas, įtraukti į aplinkos tyrinėjimą, skatinantį giliau suprasti aplinkos objektus, reiškinius ir jų ryšius, atrasti įvairius pažinimo ir mokymosi būdus. Kuriamas kontekstas kupinas žaismės, atviras iššūkiams, jame daug laisvės vaiko spėliojimams, atsakymų į savo keliamus klausimus paieškoms, tyrinėjimu grindžiamiems sprendimams.</p> <p>Realių ir virtualių aplinkų kontekstas – papildo ir praplečia realybės kontekstus alternatyviomis skaitmeninėmis galimybėmis patirti ir pažinti, plėtoti vaikų skaitmeninį sumanumą, informatinį mąstymą.</p> <p>Kūrybinių dialogų kontekstas – modeliuojant kūrybinių dialogų kontekstą kuriama vaizduotė, smalsumą, nuostabą kelianti aplinka, akcentuojanti patį kūrybos procesą. Vaikai patiria kūrybos laisvę, išgyvena netikėtumą, kūrybos džiaugsmą ir pasididžiavimą įveikus kūrybinius iššūkius.</p>
<p>Vaiko pasiekimų vertinimas</p> 	<p>Vaiko pasiekimų vertinimas siejamas su vaiko pažinimu, ugdymo planavimu, nuolatinio ugdymo(si) proceso stebėjimu ir ugdymo(si) proceso veiksmingumo vertinimu. Vertinimo procesas yra trijų etapų: duomenų surinkimas (vaiko darbeliai, dokumentuoti vaikų pokalbiai, žaidžiančių vaikų stebėjimo užrašai ir kt.), duomenų interpretavimas, kuriuo remiantis priimamas sprendimas ir planavimas tolimesnės ugdymo(si) veiklos ir tinkamas rezultatų pateikimas vaikui tėvams (globėjams, rūpintojams). Mokytojai nuolatos teikia vaiką motyvuojantį, įtraukiantį, auginantį grįžtamąjį ryšį. Su vaikais pasidžiaugiama veikla, aptariamas veiklos procesas ir rezultatai, vaikai mokosi patys įsivertinti savo veiklos patirtis ir rezultatus. Vaikų pasiekimai ir pažanga aptariami su vaiko tėvais (globėjais, rūpintojais) 2 kartus per metus arba pagal poreikį. Vaiko pasiekimai fiksuojami elektroniniame dienyne. Mokytojas yra savo organizuojamo ugdymo proceso kokybės tyrėjas, vertinantis savo pedagoginių sprendimų poveikį vaikų ugdymosi pažangai. Ugdymo(si) procesas planuojamas atsižvelgiant į vaikų ugdymosi pasiekimus ir vaikų pažangos analizės rezultatus.</p>

<p>Bendradarbiavimas su vaikų šeimomis</p> 	<p>Šeimos ir mokyklos bendradarbiavimas grindžiamas abipuse pagarba, pasitikėjimu, lygiaverte dialogine partneryste. Visi su vaikų priežiūra ir ugdymu susiję klausimai sprendžiami komunikuoiant, tariantis, konsultuojantis šeimoms ir mokyklos darbuotojams pagal jų atsakomybės ribas.</p>
<p>Besimokanti bendruomenė</p> 	<p>Mokykla atvira pokyčiams, dalyvauja švietimo kokybės gerinimo projektuose. Mokytojai bendradarbiauja tarpusavyje ir su kitais specialistais, siekdami pagerinti tiek savo pedagoginę praktiką, tiek ir ugdymo kokybę apskritai. Pripažįstama ir palaikoma mokytojų lyderystė.</p>

PRITARTA

Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo
 metodinės grupės posėdyje
 2023 m. rugsėjo 26 d. protokolas Nr. 18-8